

JESU BONE FAVE!
DISPUTATIO METAPHYSICA!
DUODECIMA eaq; ULTIMA.
SUMMARIAM DECISIONEM
CONTROVERSIARUM
DE

SUBSTANTIA
ET ACCIDENTE.
OCCURRENTIUM.

exhibens

quam

In Florentissima Leucorea

Sub Praesidio

M. JOHANNIS BAYERI

Eperiesino Hungari Facult. Philosoph.

Adjuncti.

Publicae Philosophantium limae

submittit

MATTHIAS Stürker/

Neosoliensis Hungarus.

In Auditorio Majori

Ad diem 26. Martij. horis Pomerid.

Anno M DC LIX.

Typis JOHANNIS BORCKARDI.

56.

a. VI. 66

Coll. diss. A
6, 66

SEPTUAGESIMA
DIESEITIGS METALLES
THEODORICA DE LITHIA
SALVATORIS DECISIONES
CONTRAVERSIARUM

STIBS TANTIA
ET ACCIDENTE
OCCURRENTIUM

In Florentinae Librorum

M. JOHANNIS BAYERI

MATTHIAS GIBBY

Typographus Florentinus

Typographus Florentinus

DECIS. I. 1. Per SUBSTANTIAM & ACCIDENS restringitur atq; determinatur Ens ad expressiorem Essendi rationem.

2. Dividitur namq; Ens rectè, immediatè & adequatè in substantiam & Accidens, non quidem ut in species propriè dictas, attamen ut conceptus expressiores, habentes se se instar specierum. Non probamus sententiam eorum, qui dicunt Ens dividi per Substantiam & Accidens, mediantibus aliis divisionibus prioribus. Non ergò placet Suarez d. 28. Met. S. I. n. 1. seq. qui dividit Ens primum in Finitum & Infinitum, Creatum & Increatum &c. Ac tùm demum Ens Finitum & Creatum dividit in Substantiam & Accidens. Non placet Toletus lib. Categ. c. 15. q. 1. qui dividit Ens in Reale & Rationis & Reale postmodum dividit in substantiam & Accidens, seu per decem Prædicamenta: Nisi fortè velit priorem distinctionem solùm ad evolutionem nominis præmissam. Et hinc quando alij præmittunt huic Entis divisioni illas quibus Ens dividitur in Positivum & Privativum, per se & per Accidens, Completum & Incompletum, & postea demum Ens Positivum, per se, Completum, in Substantiam, & Accidens, patet inquam hæc & similia vel ad nominis tantùm æquivocationem tollendam facere, vel planè de nihilo esse. Non placet quoq; Masius apud Lalemandet. qui Ens dividit juxta divisionem in quasi species immediatè per decem Categorias &c. Non Meeuissius & Lalemandet. qui in Deum & Creaturam. Nec tolerare possumus eos, qui præter substantiam & Accidens, alia fingunt Entia ab his distincta.

DEC. II. Ubi Ens respectu Substantia & Accidentis non habet sese purè Æquivocè. Uti contra R. Mosen apud Thomam q. 7. de Potentia Dei art. 8. Porphyrium in Isagog. c. de Spec. Damascenum in Dialect. c. 46. Domin. à Soto in Antep. c. 4.

q. 1. aliosq; disputat accuratè Dn. D. Calovius in Met. Div. part. Spec. p. 13. Imò Scholastici pleriq; operosi sunt in eo ut demonstrent Ens ad Substantiam & Accidens &c. non esse purè æquivocum. Et rectè quoq; supponit Adrianus Heereboord in Notis ad Metaph. Maccov. p. 179. dari Accidens contra Recentiores quosdam.

2. *Non tamen Univocè*, ut putat Scotus cum suis, quos sequitur Daniel Voet. in peculiari disp. Fr. B. Sp. disp. 1. Met. dub. 3. Oviedo Met. controv. l. p. 8. Ubi Catalogus quoq; aliorum idem sentientium videri potest: & multi alij.

3. *Sed Analogicè per Analogiam intrinsecæ attributionis: diversitate in Modo participandi orta tum ab Accidentis in Essendo à Substantiâ Dependentiâ, tum ab Entis transcendentiâ.* Quod Nostrates pleriq; statuunt, ex quibus Dn. D. Scharff. Dn. D. Calovius Dn. Ebelius & alij. Consentit ex Calvinianis Heereboord in Not. ad Met. Maccov. p. 180. Estq; Communis hæc Thomistarum contra Scotistas assertio. Johann. Lalemand. satis infeliciter conatur Thomistarum & Scotistarum lites compescere.

DEC. III. Quia verò Substantia vel Increata est nempe Deus, vel Creata, quæri solet *quomodo se se habeat Ens & consequenter ipsa quoq; Substantia, item spiritus & si que alia sunt predicata seu Synonymica, seu Paronymica, Deo & Creaturis communia, respectu Dei & Creaturarum?* Breviter iterum.

1. *Non purè Æquivocè.* Quod itidem statuunt ferè qui Ens ad substantiam & Accidens Æquivocum esse putant. Sed præter illos quoq; alij plures, de quibus actum supra.

2. *Non Univocè.* Quod Scotistæ rursus alijq; ipsis *ὁμοψήφως* conantur obtrudere. Daniel Voet. tamen qui in præced. Controv. egit Scotistam, in præsentia cum Thomistis facit.

3. *Sed Analogicè, Analogia itidem Attributionis Intrinsecæ: diver-*

*diversitate rursus in Modo participandi orta, tum à Creatura in
Essendo Dependentiâ, tum à Dei suprâ Classes predicamentales
constitutione, atq; Entis ipsius Transcendentia. Quæ sen-
tentia est Thomistarum & plerorumq; ex nostris ac Cal-
vinianis.*

DEC. IV. SUBSTANTIÆ verò CONCEPTUS *Essen-
tialis, Formalis, Proprius & Adequatus, non est Substare
Accidentibus, seu recipere Accidentia: nec esse de constitu-
tivo alicujus: Nec constituere unum per se, nec fundare sub-
sistentiam: nec esse de primò constitutivo rei: nec esse indepen-
dens ab alio, ut à Subjecto: nec esse non inherens: sed nec
intrinsecè constituere primam rem.* Priores sententias om-
nes & rectè & fusè satis refutat Arriaga disp. 4. Met. sect. 2.
3. & 4. & tandem ipse eam quàm ultimò posuimus intro-
ducere conatur, sed præter rem. Vid. disp. dict. Daniel
Voet. de Divis. Entis in Substantiam & Accidens, itemq;
Ovied. disp. 6. Met. part. 1. §. 1. & alij.

2. Sed nec proba descriptio Substantiæ illa est: *Substan-
tia est conceptus quidditativus rei, & quidem absolutus, pro-
prius, quo durante res durat, ceteris omnibus mutatis aut
circumscriptis.* Quam propinat Mendoz. disp. 18. Met. sect.
2. Refutatur verò ab Oviedone Controv. Met. 6. p. 1. §. 1. &
Paulo Voet. Phil. 1. Reform. h. l. p. 538.

3. Multò minus ea: *Substantia est id, quod primariò &
propter se intenditur à naturâ.* Quæ est Oviedon. Contr.
Met. 6. p. 1. §. 2. qui dicit equidem se acceptare vulgarem
definitionem, quâ Substantia definitur per Ens per se; sed
eam hoc pacto explicat ut in decisione est positum. Vid.
itidem Paul. Voet. l. d.

4. Sed optima est definitio Substantia, quâ dicitur Substan-
tia esse Ens subsistens. Ita ut subsistentia sit modus quidam ex-
pressior Entis superaddens ipsi Perseitat. m, prout hæc opponi-
tur in existentia, in subjecto tanquam essentia necessario ful-
cro.

cro. Ita Dn. D. Scharf. in Met. Exempl. & alij Nostrates Philosophi accuratiores. Cum quibus faciunt Thomistæ definiētes substantiam, quod sit Ens per se, seu uti loquuntur, Ens per se existens. Quos ex Recentioribus sequitur Caramuel, & hunc è Calvinianis Paul. Voetius.

5. Ubi 7° Ens subsistens, per se existens & quæ his Synonymalia sunt, non dextrè satis explicantur hoc modo: *Ens per se existens, Ens subsistens &c. est id, quod ut Quo vel Quod in eo ordine in quo reperitur est naturaliter affectum Forma, quæ dat esse subsistens.* Quo pacto rem exponit Fr. B. Spei Logic. tract. disp. 1. dubio. 2. Res. 3. allegans pro sese Bachonem in 1. D. 8. a. 2. quanquam nescio an ex verbis Bachonis ibidem adductis exsculpi hæc sententia possit. Non enim obscurum est quid intendat Fr. B. Spei puta degradationem atq; exclusionem Formarum Substantialium Brutalium è Substantiarum ordine quod alibi apertius prodit; quæ tamen sententia Bachoni fortassis in mentem nunquam venit.

6. Neq; satis probè per *Esse à nullo prorsus subjecto pendens, ut DEUS, Angelus, vel non nisi pendens ut Constitutivum primæ rei, seu primæ radicis totalis Entis primò & per se à natura intenti, sive non intenti, propter aliud adæquatè à se distincti.* Quomodo explicat rem tum Arriaga tum Mendoza tum Oviedo tum Comptonus, tum alij Contra quos disputat Fr. B. Spei l. d. resol. 2.

7. Sed optima omnium est illa expositio, quæ traditur communiter, quod nempe *Ens subsistens, per se existens &c. sit, quod non est in subjecto Inhesionis; & non subjecto Inhesionis ita explicato, quod est in alio & non ut pars ejus Essentialis vel integralis & ita tamen in est, ut sine eo naturaliter esse non possit.* Quicquid etiam contra communem hancce expositionem & declarationem arguetur Fr. B. Sp. l. d. resol. 1. quas ubtilitates nos parvi facimus.

DEC V.

DEC. V. ACCIDENS proprie dictum est itidem verum Ens.
Secus atq; putavit Scaliger Exerc. 75. sect. 1. 397. §. 24. Domi-
nic. à Scoto in Antep. c. 4. quæst. 1. & alij: Vid: Dn: Scheib-
lerush. l.

DEC. VI. Datur quoq; una quedam communis natura Ac-
cidentium omnium, in quâ universa Accidentium genera con-
veniunt. Tum contra Suarezium disp. 37. Met. sect. 1. n. 5.
qui negat dari unum conceptum objectivum Accidentis
ut sic, nisi Æquivocum, eo quod putet Accidentia nonnul-
la non esse Accidentia vera. Tum contra eos qui Analo-
giam admittunt, sed existimant Analogiam tollere rei ve-
ritatem & conceptus unitatem, de quo vid: iterum Scheib-
lerus, ut & Dn. D. Calovius.

2. Estq; Natura illa Communis Accidentium omnium simul
sumptorum non purè Æquivoca. Vti putat Suarez paulò
ante citatus & alio modo illi, qui vel quantitatem, vel
alia Accidentia è numero serieq; Accidentium propriè
dictorum conatur ex turbare.

3. Nec tamen Univocum sed Analogum. De quo rursus
Scheiblerus.

DEC. VII. Est verò accidens Ens In-Existentis Seu obtinens
Essentiam suam per In-Existentiam vel Inhærentiam.

2. Per quam In-existentiam afficitur extraessentialiter ab Ac-
cidente Substantia. In eo nonnulli ponunt ipsam formalem
rationem Accidentis; verius tamen consequens immedi-
atum hoc est Accidentis in esse jam constituti.

3. Et hinc Informare quoq; dicitur Substantiam, esseq; adeò
Forma quædam Substantiæ, non quidem Æquivocè prorsus
dicta ad Formam Substantialam, nec Univocè omnino, sed Ano-
logicè, vocaturq; Forma Accidentalisis. vid iterum Dn. Schei-
blerus & Dn. D. Calovius.

DEC. VIII. Inhærentia verò seu In-existentia, quanquam
non semper strictè sic dicta sit est, de Accidentis Essentia. Negat
id

id Scotus, Soncinas, Antonius Andreae & alij. Contra quos
disputat B. Jac. Martini. Exerc. lib. 2. Exerc. 7. Theor. 1. & cen-
tur. 9. quæst. Illust. disp. 1. quæst. 2.

2. Et quidem si de naturali statu, ordine & potentia sermo
sit Inexistentia illa Accidentis verè & realiter existentis non
potest esse nisi actualis.

3. Sin sermo sit de Potentia DEI Absoluta, deq; Accidentibus
spectatis in esse absoluto, ac sine $\pi\epsilon\sigma\sigma\theta\acute{\alpha}\sigma\epsilon\iota$, non videtur esse co-
arctanda divina omnipotentia eo usq; , ut nequeat illa ipsa con-
servare aliquod Accidentis, non innixum substantia: quanquam
& b.l. discrimen sit inter Accidentia faciendum. Vid. B. Jac.
Martini dictis locis, & Dn. Ebelius de Separatione pro-
priorum.

ADMONITIO.

Ad specialiores tum Substantia tum Accidentis Mo-
dos progredi non licet in præsentî. Peculiarem hæc res
operam requirit, præcedancâ si non maiorem, certè non
minorem. Reservabimus eam, & tempori & oc-
casioni commodori. Pro his verò
decernimus.

LAUDEM SOLI DEO!

Coll. diss. A. 6, misc. 66